

CYCLADIC SEMINAR – ΚΥΚΛΑΔΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

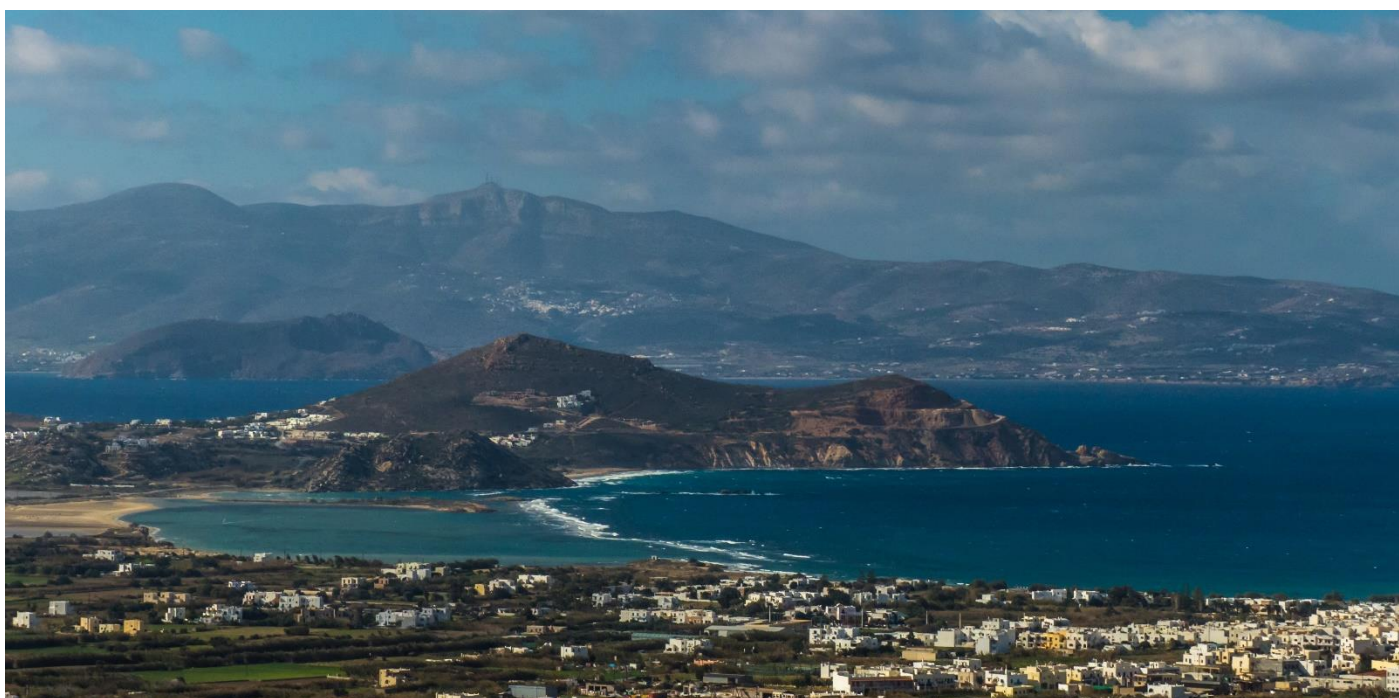
THE ARCHAEOLOGICAL SOCIETY AT ATHENS, 22 PANEPISTIMIΟΥ STREET
Η ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 22

Monday, 21 May 2018, 7 P.M.
Δευτέρα, 21 Μαΐου 2018, 7 μ.μ.

Tristan Carter

Associate Professor at McMaster University, Canada

Neanderthals on Naxos! New Work on Early Prehistoric Stelida



Tristan Carter

Αναπληρωτής καθηγητής του Πανεπιστημίου McMaster στον Καναδά

Νεάντερταλ στη Νάξο!

Νέες έρευνες σχετικά με την πρώιμη προϊστορική Στελίδα

The seminar is organized by **Marisa Marthari**
Οργάνωση Σεμιναρίου: **Μαρίζα Μαρθάρη**



CYCLADIC SEMINAR

Monday, 21 May 2018

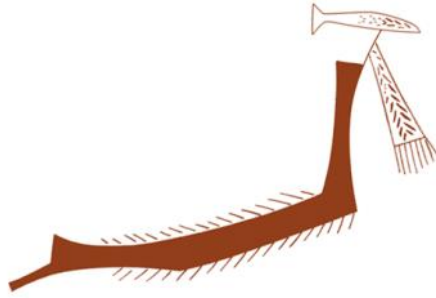
Tristan Carter

Associate Professor at McMaster University, Canada

Neanderthals on Naxos! New Work on Early Prehistoric Stelida

The 152m tall double-peaked hill of Stelida (NW Naxos) is a major source of chert, the site littered with prehistoric stone-tool manufacturing debris. When discovered in 1981, the site proved difficult to date, as its associated lithic technology bore no resemblance to anything that had been found before in the Cyclades, which until this point comprised a number of Late Neolithic and Bronze Age sites. Stelida was tentatively claimed to be of Early Neolithic, or Epi-Palaeolithic date, despite the received wisdom of the early 1980's being that the colonisation of the Mediterranean islands was largely a Neolithic phenomenon. Subsequent post-2000 rescue excavations by the Ministry of Culture suggested a Middle Palaeolithic – Mesolithic date, contributing to a larger debate surrounding Pleistocene activity in the Aegean Basin.

In 2013 we initiated the *Stelida Naxos Archaeological Project* [SNAP] to geo-archaeologically characterise and date the site, commencing with two years of surface survey, followed by stratigraphic excavations since 2015. This presentation details our work at Stelida, arguing that the chert source was exploited from the Lower Palaeolithic to Mesolithic ($\geq 250,000$ – 9,000 BP, **figs. 1-2**), after which the site was largely abandoned until historic times, the site visited – likely intermittently – throughout the Ice Age by early *Homo sapiens*, Neanderthals and their predecessors.



ΚΥΚΛΑΔΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

Δευτέρα, 21 Μαΐου 2018

Tristan Carter

Αναπληρωτής καθηγητής του Πανεπιστημίου McMaster

Νεάντερταλ στη Νάξο! Νέες έρευνες σχετικά με την πρώιμη προϊστορική Στελίδα

Ο δίκωρφος λόφος της Στελίδας στη νοτιοδυτική Νάξο, ύψους 150μ., αποτελεί πηγή πυριτόλιθου μείζονος σημασίας και είναι διάσπαρτος με αποκρούσματα λάξευσης λίθινων εργαλείων. Όταν ανακαλύφθηκε η θέση το 1981 ήταν δύσκολο να χρονολογηθεί καθώς η συσχετιζόμενη με αυτήν τεχνολογία του λίθου δεν έμοιαζε με τίποτα που να είχε βρεθεί στις Κυκλάδες, όπου έως τότε ήταν γνωστός μόνον ένας αριθμός ύστερων Νεολιθικών και Πρωτοχαλκών θέσεων. Υποστηρίχθηκε, αν και με κάποια επιφύλαξη, ότι η Στελίδα χρονολογούνταν στην πρώιμη Νεολιθική ή την Επιπαλαιολιθική περίοδο, παρά την επικρατούσα άποψη των αρχών της δεκαετίας του 1980 ότι ο αποικισμός των νησιών της Μεσογείου αποτελούσε σε μεγάλο βαθμό φαινόμενο της Νεολιθικής Εποχής. Οι σωστικές ανασκαφές που διενεργήθηκαν στη θέση μετά το 2000 από το Υπουργείο Πολιτισμού είχαν ως αποτέλεσμα να προταθεί μια χρονολόγηση από τη Μέση Παλαιολιθική έως και τη Μεσολιθική Εποχή συμβάλλοντας έτσι σε μια ευρύτερη συζήτηση γύρω από την ανθρώπινη δραστηριότητα στη λεκάνη του Αιγαίου πελάγους κατά το Πλειστόκαινο.

Το *Αρχαιολογικό Έργο Στελίδας Νάξου* [ΑΕΣΝ], το οποίο έχει ως στόχο τον γεωαρχαιολογικό χαρακτηρισμό και τη χρονολόγηση της θέσης, ξεκίνησε το 2013 με δύο χρόνια έρευνας επιφανείας και συνεχίστηκε το 2015 με στρωματογραφικές ανασκαφικές έρευνες. Η παρουσίαση θα αναφερθεί λεπτομερώς στην εργασία μας στη Στελίδα και θα υποστηριχθεί ότι η εκμετάλλευση της συγκεκριμένης πηγής πυριτόλιθου άρχισε από την Κατώτερη Παλαιολιθική και συνεχίστηκε έως τη Μεσολιθική Εποχή (πριν από 250.000 έως 9.000 χρόνια περίπου, **εικ. 1-2**). Μετά τη Μεσολιθική Εποχή ο χώρος εγκαταλείφθηκε σε μεγάλο βαθμό έως τους ιστορικούς χρόνους. Καθ' όλη τη διάρκεια της Εποχής των Παγετώνων τη θέση επισκέπτονταν - πιθανώς κατά διαστήματα - οι πρώιμοι Homo Sapiens, οι Νεάντερταλ και οι προκάτοχοί τους.



Fig. 1. Handaxe, Lower Palaeolithic (at least 250,000 years old)

Εικ. 1. Χειροπέλεκυς που χρονολογείται στην Κατώτερη Νεολιθική (τουλάχιστον πριν από 250.000 χρόνια)

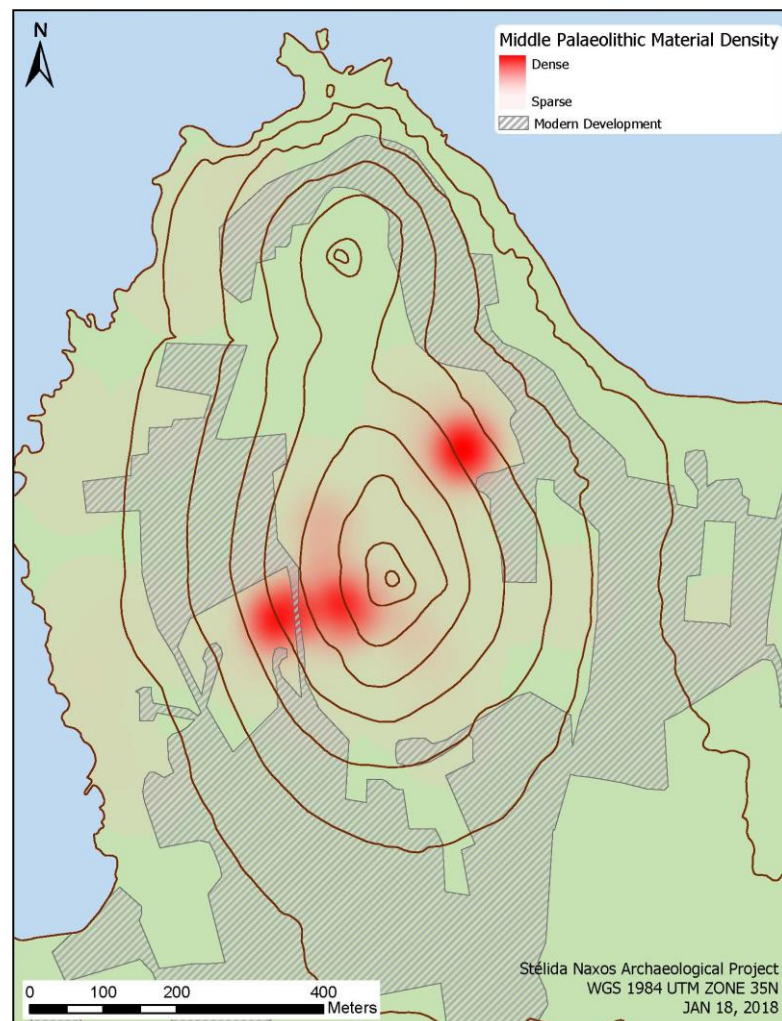


Fig. 2. Middle Palaeolithic material density

Εικ. 2. Πυκνότητα υλικού Μέσης Παλαιολιθικής Περιόδου